

РЕШЕНИЕ

№ 542

гр. София, 01.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 14 състав, в публично заседание на 23.01.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Горелски

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **4842** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е проведено по реда на Част седма (чл.чл. 284-286, вр. чл. 3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, вр. Глава единадесета от Административнопроцесуалния кодекс. Делото е образувано по искова молба, вх. № 19908/30.05.2022 г. от Г. Р. Т., с посочено местонахождение Затвора – С. и статус – лишен от свобода. Претендира се от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, при МП обезщетяване на неимуществени вреди – 5 500 лв. (пет хиляди и петстотин лева), причинени му през периодите: 02.02.2019 г. – 01.10.2019 г.; 02.03.2022 г. – 21.04.2022 г. от: недостатъчно лично пространство в килията; липса на пряка слънчева светлина; лоша хигиена; наличие на хлебарки и дървеници; липса или недостатъчно пространство за разходка на открито, на проветрение и отопление; недостатъчно време „на условия за двигателна активност“, които „уронвали човешкото му достойнство и се чувствал незащитен, и унижен“.

В съдебното производство ищецът, след редовно призоваване и след изрично дадена му повторна възможност да ангажира доказателства, не се явява.

Упълномощеният от ответника юриконсулт, с писмен отговор и в съдебно заседание: оспорва исквата претенция и твърденията на ищеца за поставянето му в лоши битови условия, като счита, че не се установява незаконосъобразно бездействие, респ. - незаконосъобразни действия от страна на ответника; представя писмени доказателства, касаещи състоянието/условията в арестните помещения, вкл. обработването им срещу паразити. Желает юриконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, като съобрази характера на производството от процесуална страна е приел, че исковата молба е процесуално допустими за разглеждане, по реда на чл.чл. 284 - 286 и чл. 3 ЗИНЗС, вр. чл. 203 и сл. АПК, вр. чл. 1 ЗОДОВ.

С писмо от 03.08.2022 г. от Затвора – С. уведомяват Съда, че ищецът Г. Р. Т., след изтърпяване на наложеното му наказание е бил освободен на 02.08.2022 г.

С определение от 11.10.2022 г. Съдът съобщи на страните доклад по делото, като указва на ищеца тежестта да установи и докаже: съществуването на фактите и обстоятелствата, посочени в исковата молба, от които цели да черпи благоприятни последици; да е претърпял неимуществени вреди, дефинирани с исковата молба като „уронване човешкото му достойнство и чувство на незащитеност, и унижение“. Възражение от ищеца, против така изготвения доклад не са постъпили. Същият, след повторно дадената му възможност заяви с молба искане за допускане до разпит на свидетел – С. В. Д. от [населено място], където е постоянният адрес и на ищеца. Съдът допусна свидетеля и определи държавна такса от 20 лева за призоваването му, но същата не бе внесена от ищеца, поради което съдебното определение бе отменено.

Анализирайки писмените доказателствата, представени от ответника Съдът приема за установено и доказано, понеже не се оспорва от ищеца, че: през периода от 04.02.2019 г. до 01.10.2019 г. е бил задържан в арестантско помещение № 7, етаж 5 и в арестантско помещение № 21, етаж 5 в сградата на [улица], [населено място]; през периода от 02.03.2022 г. – 21.04.2022 г. ищецът е пребивавал в арестантско помещение № 4, етаж 5, отново по силата на наложена спрямо него мярка за неотклонение „задържане под стража“.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, 14^{-ти} състав се ангажира със следните правни изводи, по същество.

Разпоредбата на чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС постановява, че исовете срещу Държавата за вреди, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията, в резултат на нарушения на чл. 3 от същия закон се разглеждат по реда на Глава единадесета АПК (чл.чл. 203 – 207), като за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 1 и чл. 4 от ЗОДОВ вменияват на Държавата отговорност за вредите, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност и задължението за обезщетяване на всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Следователно, за да възникне правото на иск за обезщетение по този ред, съответно, за да бъде доказана основателността на такъв иск е задължително да бъде установено по несъмнен начин наличието на следните предпоставки, които да са взаимно свързани, а именно: причинени вреди; незаконосъобразни действия/бездействие пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразните действия/бездействие, и настъпилата вреда. Нормата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС възлага на ответника тежестта да докаже, че ищецът не е бил поставен в неблагоприятни, по смисъла на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗС условия. В случая се твърди бездействие на орган или длъжностно лице на Държавата, при или

по повод изпълнението на административна дейност. Разпоредбата на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС приравнява на „нечовешко и унижително отношение“, по смисъла на ал. 1 и: „поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност“.

Съдът приема, че ответникът, посредством представените писмени доказателства установи и доказва да не е бездействал през исковия период, по отношение осигуряване на ищеца, на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, възможност за общуване, и не създал с действия или с бездействие условия, които да са уронвали човешкото достойнство или да са пораждали у Г. Р. Т. чувство на страх, незащитеност или малоценност. Според приложеното и прието като доказателство (неоспорено от ищеца) Становище, рег. № 11179/18.07.2022 г. от началника на сектор „Арести“ при Областна служба „Изпълнение на наказанията“ – С. „спалните помещения в ареста на бул. „д-р Г. М. Д.“ № 42 са еднотипни, като изграждане и оборудване и са е приблизителна площ 16 кв.м., като не се допуска настаняване на повече от 4 лица в спално помещение“. Това означава, че включително на ищеца е била осигурена изискуемата, съгласно чл. 43, ал. 4 ЗИНЗС минимална жилищна площ от минимум 4 кв.м. Недоказано остана и твърдението за „липса на пряка слънчева светлина“ и от ищеца не бяха опровергани и данните от вече цитираното становище, че „във всяко помещение за настаняване на задържани лица в ареста на [улица], над всеки санитарен възел има изградена вентилационна система за циркулация на свеж въздух по естествен път; спалните помещения са оборудвани с два броя открехващи се от горния край прозорци, които са част от Р. - дограма, като от северната страна има възможност за отварянето на единия прозорец, а от южната страна на ареста се отварят и двата прозореца; механизмът на прозорците е изграден за отваряне навън, към двора на сградата, а не към вътрешен коридор, както се твърди в исковата претенция; елементите от конструкцията на дограмата и материалите, от които е изграден стъклопакетът на прозорците позволяват достъп на достатъчна естествена светлина и пресен въздух“.

От ответника са представени и извадки от дневник за отпускане на материални ценности, както и от системата за приемане и предаване на хигиенни препарати, предоставяни от бюджета на ГД „ИН“ за нуждите на задържаните под стража лица. Разпоредбата на чл. 284, ал. 4 ППЗИНЗС вменява на задържаните лица задължение да поддържат хигиена в килията. Представиха се и доказателства (протоколи) за периодично и/или инцидентно извършвана в арестните помещения дезинфекция, дезинсекция и дератизация, което също не сочи на бездействие от страна на ответника.

Нормата на чл. 86, ал. 1, т. 1 ЗИНЗС гарантира и на задържаните под стража престой на открито, не по – малко от един час на ден, което е било осигурявано през светлата част на денонощието, включително за ищеца, който не установи и не доказва изложеното в исковата молба твърдение, че разходките му не са били на открито пространство, а на последния етаж на сградата. Ответникът представи и доказателства

– утвърден от началника на Областна служба „Изпълнение на наказанията“ – С. „Ред за провеждане на телефонни разговори от задържаните под стража и осъдените на лишаване от свобода лица, настанени в арестите към сектор „Арести“, рег. № 13938/26.08.2020 г. Ищецът, видно от приложените по делото декларации, при постъпването му в ареста (на 04.02.2019 г. и на 02.03.2022 г.) е надлежно запознат с този ред и не е ангажирал гласни доказателства, посредством които да установи и докаже твърдението си за обратното.

Оборимостта на презумпцията по чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС („настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното“) не освобождава ищеца от отговорността да проведе от своя страна пълно и главно доказване (чл. 154, ал. 1 ГПК) на твърдението за понесени неимуществени вреди. Ищецът Г. Р. Т. не ангажира каквито и да е доказателства да е претърпял твърдените с исковата молба неимуществени вреди (показания на свидетели) и/или писмени такива, като например медицински документи). Твърдените от ищеца субективни усещания/преживявания (уронване човешкото му достойнство, чувство на незащитеност и унижение) са формулирани абстрактно, не са конкретизирани и са взаимствани от текста на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС. В тази връзка ищецът не опроверга и доказателствената стойност на представените от ответника писмени доказателства за: редовно и периодично дезинфекциране на спалните помещения; наличие на санитарно оборудване и на отопление, на светлина и пр.

Предвид изложеното Съдът приема за неустановено и недоказано, че за времето от 04.02.2019 г. до 01.10.2019 г. и от 02.03.2022 г. до 21.04.2022 г., пребивавайки в съответните помещения за задържане под стража Г. Р. Т., в резултат на незаконосъобразно бездействие и/или незаконосъобразни действия на ответника ГД „Изпълнение на наказанията“ е бил, по смисъла на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗС обект на „нечовешко или унижително отношение, както и на „друго подобно бездействие или обстоятелство, което уронва човешкото достойнство или поражда чувство на страх, незащитеност или малоценност“. Анализираните по – горе факти и обстоятелства сочат, че по отношение на исковата молба не са изпълнени дефинираните елементи от фактическия състав за ангажиране безвиновна отговорност на ответника, за бездействие, изразило се (предвид обхвата на заявените претенции) в: недостатъчна жилищна площ; липса на слънчева светлина и проветряване, лоша хигиена, недостатъчно време за двигателна активност.

Исковата молба подлежи на отхвърляне, като неоснователна и недоказана. Независимо от това, на ответника не следва да бъде присъждано поисканото юрисконсултско възнаграждение. Нормите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС са специални, по отношение на чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 144 и чл. 143 АПК и не предвиждат хипотеза за възлагане в тежест на ищеца, на юрисконсултско (адвокатско) възнаграждение, когато искът му бъде отхвърлен. Аргумент в подкрепа на същия извод е и разпоредбата на чл. 10, ал. 2, изр. първо ЗОДОВ. По делото не са направени разноси, което да налага осъждане на ищеца за такива (чл. 286, ал. 2, предл. първо ЗИНЗС).

Водим от горните мотиви и на основание чл. 172, ал. 1, ал. 2, вр. чл. чл. 203-205 АПК, Административен съд София - град, 14^{-ти} състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ, като неоснователна и недоказана исковата молба, вх. № 19908/30.05.2022 г. от Г. Р. Т., срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, при МП за обезщетяване на неимуществени вреди – 5 500 лв. (пет хиляди и петстотин лева), причинени му през периодите: 02.02.2019 г. – 01.10.2019 г.; 02.03.2022 г. – 21.04.2022 г.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба, пред тричленен състав на Административен съд София – град, по реда на Глава дванадесета АПК, в 14 - дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: